

לאה צמל, עורכת־הדין הירושלמית, המתמקדת בהגנה על אסירים ביטחוניים, מספרת על חייה כבת למישפחה ציונית, על המהפך שחל בה, על הבעיות שבהן נתקלים ילדיה ועל המחיר שהיא משלמת תמורת הדרך שבה בחרה לחיות

"אני רוצה להגן על ילדי". הם נושאים שם מישפחה שונה משלי, ולא מזהים אותי כאמא שלהם"

"הייתי ילדה טובה מבית חיפאי, למדתי בגימנסיה "ביאליק" והלכתי, כמו כולם, לאוניברסיטה"

"אם הילד שלי לא ילך בדרכי, יקרה לי מה שקרה לאמא שלי: יכאב לי, אבל אקבל אותו"

"כשפרצה מלחמת 1967, שמחתי כמו כולם. אבל כשראיתי את הכליטים בדרך לגשר, חטפתי שוק!"

"השכנים שלי אומרים: היא דווקא מאוד נחמדה, למרות מה שאנחנו קוראים עליה בעיתונים"

"נאלצתי לעזוב את משרדי במערב ירושלים, אחרי שהרסו לי את המכונית ואיימו על חיי"

ראינה שרית ישראלי

"זה יהיה נהדר

אם לקוחותי ישתחררו!"

היא יושבת מוקפת בחבורת ערבים. שתי נשים לבושות בלבוש מסורתי וגברים עם כפיה. את קירות חדרה מקשטים עבודות של אסירים מכלא נחא ומבתי־כלא אח־רים, שהוקדשו לה. ידיה עמוסות עבודה. ראיתי אישית כיצד אחד הלוקחות חותם על צ'ק, ועד לרגע האחרון ממש מתווכח ומצליח להוריד במחיר, להוריד ולהוריד. לאה אמרה: "מעלש, שיהיה". היא לא עובדת למען הכסף, היא עובדת לשם שמיים. היא מייצגת עשרות עצירים ואסירים ערביים. ברוב המיקרים היא נכשלת בתיקים שלה. כרגע היא עסוקה מעל לראשה בנסיון להשיג אשרת־יציאה לרעייתו ובתו של עבד

צעירה ערביה מהגליל, לבושה בלבוש מודרני ודוברת עברית כמוני וכמוך. מנהלת את הדיאלוגים עם הלוקחות בערבית ועם לאה בעברית. פתחייה היא מזכירתה של לאה צמל. כל התיקים כתובים עברית, על־פי סדר האלף־בית. הרהיטים במשרד הם רהיטים רגילים. שום דבר מיזרחי, מלבד הלוקחות. גם עורכת־הדין לאה צמל אינה מיזרחית. היא ילדה טובה מחיפה. בת למישפחה אשכנזית. בעלת תודעה פועלית. שמרדה בכל מה שחונכה עליו. היום היא מייצגת את מה שמכונה "השמאל הקיצוני־קיצוני" במדינת ישראל.

יאיים על חייה. המישרד מרווח. קומה חמישית, בלי מעלית. הרבה מדרגות. מי שכבר עולה את כל המדרגות האלה ומגיע אליה חסר־נשימה, כנראה זקוק לה מאוד. החלונות גדולים. צופים אל נוף המדהים של ירושלים. עציצים תלויים. רהיטי־קש. פלאקטים פוליטיים. ממוסגרים. בולט בהם הפלאקט של עבד אל־עזיז שאהין. האומר: "זכותי לחיות בבית!". שאהין, כמו רבים אחרים, היה לקוח של לאה צמל. בחדר־ההמתנה יושבים עשרות ערבים. בשקט מופתי. בצד מיכל לקפה. הקפה המוגש הוא שחור עם הל ויש עיתונים ערביים ועבריים. פתחייה.

הבטחתי לה שלא גלות את מיקום מישרדה. את שם בעלה. את שמות ילדיה או כל פרט מזהה שיפגע בה ובבני־מישפחתה. היא נאלצה לעקור ממישרדה הקודם, ששכו ברחוב כורש בירושלים. אחרי שהתנכלו לה שם. פעמיים הרסו לה את מנוע־המכונית. כששפכו סוכר לתוך מיכל־הדלק. היו שם אינספור איומים טלפוניים והקירות לוכלו בכתובות־שיטנה. ברחתי משם. היא אמרה. "אני לא יכולה להגן גם על המישפחה וגם על המישרד. זה יותר מדי". המישרד החדש נמצא במקום בטוח. כאן אין הרבה סיכויים שמישהו יתנכל לה או